

STANDARD UNECE FFV-04

za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo

ŠPARGLJEV

IZDAJA 2010

ZDRUŽENI NARODI
New York in Ženeva, 2010

OPOMBA

Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu

Standardi tržne kakovosti, ki jih je pripravila Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo (UNECE), pomagajo spodbujati mednarodno trgovino, pospeševati proizvodnjo visoke kakovosti, izboljševati donosnost in ščititi koristi potrošnikov. Standarde UNECE uporabljajo vlade, proizvajalci, trgovci, uvozniki in izvozniki ter druge mednarodne organizacije. Zajemajo širok obseg kmetijskih proizvodov, vključno s svežim sadjem in zelenjavo, suhimi in posušenimi proizvodi, semenskim krompirjem, rezanim cvetjem, jajci in jajčnimi izdelki.

Pri dejavnostih delovne skupine lahko enakopravno sodelujejo vse članice Združenih narodov. Prosimo, da za več informacij o standardih v kmetijstvu obiščete našo spletno stran <www.unece.org/trade/agr>.

Sedanji pregledan standard za šparglje temelji na dokumentu /TRADE/C/WP.7/GE.1/2010/INF.55, ki ga je pregledala in sprejela delovna skupina na svoji 66. seji.

Uporabljene oznake in predstavitev gradiva v tej publikaciji ne izražajo kakršnega koli mnenja Sekretariata Združenih narodov o pravnem statusu katere koli države, ozemlja, mesta ali območja ali njegovih organov ali o razmejitvi njegovih meja. Navedba imen podjetij ali trgovskih proizvodov ne pomeni, da so jih Združeni narodi potrdili.

Vse gradivo se sme brezplačno navajati ali ponovno tiskati, vendar je treba navesti

vir. S kakršnimi koli opombami ali poizvedbami se, prosimo, obrnite na:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
E-mail: agrstandards@unece.org

Standard FFV-04 UNECE za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo špargljev

I. Opredelitev proizvoda

Ta standard se uporablja za poganjke sort špargljev (kultivarjev), vzgojenih iz *Asparagus officinalis L.*, ki se potrošnikom dobavljajo v sveži, ne pa za šparglje, namenjene za industrijsko predelavo.

Šparglji se glede na barvo razvrščajo v štiri skupine:

- beljeni špargelj – beluš,
- vijoličasti špargelj, ki ima vršiček obarvan med roza, vijoličasto ali škrlatnordečo, del poganjka pa je bel,
- vijoličastozeleni špargelj, del katerega je obarvan vijoličasto ali zeleno,
- zeleni špargelj, ki ima vršiček in večino poganjka zelene barve.

Ta standard ne velja za zelene in vijoličastozelene šparglje, ki imajo premer pod 3 mm, in beljene in vijoličaste šparglje, ki imajo premer pod 8 mm, pakirane v enake šopke ali enote pakiranja.

II. Določbe o kakovosti

Namen tega standarda je opredeliti zahteve glede kakovosti za šparglje v fazi izvoznega nadzora po pripravi in pakiranju.

Če pa se uporablja v fazah, ki sledijo izvozu, smejo šparglji glede na zahteve standarda kazati:

- neznatno pomanjkanje svežosti in čvrstosti,
- šparglji, uvrščeni v razreda, ki nista razred "ekstra", pa neznatno kvarjenje zaradi njihovega razvoja in pokvarljivosti.

Lastnik/prodajalec proizvodov takih špargljev ne sme razstavljati ali jih ponuditi v prodajo ali dostaviti ali tržiti drugače kakor v skladu s tem standardom. Odgovoren je za spoštovanje te skladnosti.

A. Minimalne zahteve

Ob upoštevanju posebnih določb za vsak razred in dovoljenih odstopanj morajo biti šparglji v vseh razredih:

- nepoškodovani,
- zdravi; izločeni so šparglji, ki zaradi gnitja ali kvarjenja niso primerni za uživanje,
- čisti, praktično brez vsake vidne tuje snovi,
- sveži po videzu in vonju,
- praktično brez škodljivcev,
- praktično brez poškodb zaradi škodljivcev,
- praktično brez otiskov,
- brez nenormalne zunanje vlage, tj. ustrezno "osušeni", če so bili oprani ali hlajeni z mrzlo vodo),
- brez kakršnega koli tujega vonja in/ali okusa.

Rez na dnu poganjka mora biti čim bolj čist.

Poleg tega šparglji ne smejo biti vdrti, razcepljeni, olupljeni ali zlomljeni. Manjše razpoke, ki se pojavijo po spravilu, so dovoljene, če ne presežejo dovoljenih odstopanj od zahtev glede kakovosti, določenih v oddelku IV A Dovoljena odstopanja glede kakovosti.

Razvitost in stanje špargljev morata biti taka, da:

- prenesejo prevoz in ravnanje z njimi,
- prispejo v namembni kraj v zadovoljivem stanju.

B. Razvrstitev

Šparglji se razvrščajo v tri razrede:

(i) Razred "ekstra"

Šparglji v tem razredu morajo biti odlične kakovosti, zelo lepo oblikovani in praktično ravni. Biti morajo značilni za sorto in/ali tržni tip. Imeti morajo zelo kompaktne vršičke ob upoštevanju značilnosti skupine špargljev, ki ji pripadajo.

Dovoljeni so samo zelo neznatni sledovi rjavenja na poganjku, ki jih potrošnik lahko z običajnim lupljenjem odstrani.

Pri skupini beljenih špargljev morajo biti vršički in poganjki beli, dovoljen je le rahel roza odtenek na poganjkih.

Zeleni šparglji morajo biti popolnoma zeleni.

V tem razredu ne sme biti nobenih sledov olesenosti.

Rez na dnu poganjka mora biti čim bolj pod pravim kotom. Zaradi boljšega videza so lahko šparglji, pakirani v šopkih, na zunanji strani poševno odrezani, vendar nagib ne sme presegati 1 cm.

Biti morajo brez pomanjkljivosti, razen neznatnih površinskih pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz špargljev, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja.

(ii) I. razred

Šparglji v tem razredu morajo biti dobre kakovosti. Biti morajo značilni za sorto in/ali tržni tip. Imeti morajo kompaktne vršičke ob upoštevanju značilnosti skupine špargljev, ki ji pripadajo.

Zeleni šparglji morajo biti na najmanj 80 % dolžine zeleni. Rez na dnu poganjka mora biti čim bolj pod pravim kotom.

Dovoljene so lahko te nezkatne pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz špargljev, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- nezkatne pomanjkljivosti v obliki, poganjki so lahko rahlo ukrivljeni,
- pri skupini beljenih špargljev je dovoljen rahel roza odtenek na poganjku in vršičku,
- nezkatni sledovi rjavenja, ki jih potrošnik lahko z običajnim lupljenjem odstrani,
- pri skupinah vijoličastih in vijoličastozelenih špargljev je dovoljena sled olesenosti na spodnjem delu poganjka, če jo potrošnik lahko z običajnim lupljenjem odstrani.

(iii) II. razred

V ta razred se uvrščajo šparglji, ki ne izpolnjujejo zahtev za uvrstitev v višja razreda, izpolnjujejo pa zgoraj določene minimalne zahteve.

Zeleni šparglji morajo biti na najmanj 60 % dolžine zeleni. Rez na dnu poganjka je lahko rahlo poševen.

Dovoljene so lahko te pomanjkljivosti, če šparglji ohranijo temeljne značilnosti glede kakovosti, sposobnosti ohranjanja kakovosti in predstavitve:

- pomanjkljivosti v obliki; poganjki so lahko bolj ukrivljeni kot v I. razredu in glede na splošne značilnosti skupine, ki ji pripadajo, so lahko vršički nekoliko razprti,
- pri beljenih špargljih je dovoljeno obarvanje vršičkov z zelenim odtenkom in pri vijoličastih špargljih obarvanje vršičkov s svetlozelenim odtenkom,
- sledovi rjavenja, ki jih potrošnik lahko z običajnim lupljenjem odstrani,
- poganjki so lahko neznatno oleseneli.

III. Določbe o velikosti

Velikost se določi z dolžino in premerom poganjkov špargljev.

A. Velikost po dolžini

Dolžina poganjkov mora biti:

- nad 17 cm za dolge šparglje,
- 12 do 17 cm za kratke šparglje,
- za II. razred zloženih špargljev, vendar ne povezanih v šopke:
 - za beljene in vijoličaste: 12 do 22 cm,
 - za vijoličastozelene in zelene: 12 do 27 cm,
- pod 12 cm za vršičke špargljev.

Največja dovoljena dolžina za beljene in vijoličaste šparglje je 22 cm ter za vijoličastozelene šparglje 27 cm.

Da se zagotovi izenačenost po velikosti, razlika v dolžini poganjkov špargljev v tesno povezanih šopkih ne sme presegati 5cm.

B. Velikost po premeru

Premer šparglja se meri na sredini poganjka.

Beljeni in vijoličasti šparglji:

<i>Razred</i>	<i>Najmanjši premer</i>	<i>Razlika v velikosti špargljev v isti enoti pakiranja ali v istem šopku ne sme presegati</i>
ekstra	12 mm	8 mm
I	10 mm	10 mm
II	8 mm	Ni določbe o izenačenosti.

Vijoličastozeleni in zeleni šparglji:

<i>Razred</i>	<i>Najmanjši premer</i>	<i>Razlika v velikosti špargljev v isti enoti pakiranja ali v istem šopku ne sme presegati</i>
ekstra in I	3 mm	8 mm
II	3 mm	Ni določbe o izenačenosti.

IV. Določbe o dovoljenih odstopanjih

Na vseh stopnjah trženja so v vsaki enoti pakiranja za šparglje, ki ne izpolnjujejo zahtev za navedeni razred, dovoljena odstopanja glede kakovosti in velikosti.

A. Dovoljena odstopanja glede kakovosti

(i) Razred "ekstra"

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 5 % špargljev, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za I. razred ali imajo neznatne razpoke, nastale po spravi. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 0,5 % špargljev, ki izpolnjujejo zahteve glede kakovosti za II. razred.

(ii) I. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % špargljev, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za II. razred ali imajo neznatne razpoke, nastale po spravi. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 1 % špargljev, ki ne izpolnjujejo niti zahtev glede kakovosti za II. razred niti minimalnih zahtev, ali nagnitih špargljev.

(iii) II. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % špargljev, ki ne izpolnjujejo niti zahtev za ta razred niti minimalnih zahtev. Pri tem odstopanju je lahko skupaj največ 2 % nagnitih špargljev.

Poleg navedenega je dovoljeno dodatno 10-odstotno odstopanje po številu ali masi za poganjke, ki imajo vdrtine ali neznatne razpoke zaradi pranja. Nikakor ne sme biti v posamezni enoti pakiranja ali šopku več kot 15 % poganjkov z vdrtinami.

B. Dovoljena odstopanja glede velikosti

Za vse razrede (pri sortiranju po velikosti): dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % špargljev, ki ne izpolnjujejo zahtev glede velikosti in odstopajo od predpisanih dolžin največ za 1 cm v dolžino in 2 mm v premeru.

V. Določbe o predstavitvi

A. Izenačenost

Vsebina vsake enote pakiranja ali vsakega šopka v istem pakiranju mora biti izenačena ter mora vsebovati samo šparglje istega porekla, kakovosti, barvne skupine in velikosti (pri sortiranju po velikosti).

Vendar se lahko mešanica špargljev izrazito različnih barv pakira skupaj v prodajni embalaži, če so šparglji izenačeni po kakovosti in za vsako barvo po poreklu.

Vidni del vsebine enote pakiranja ali svežnja mora biti reprezentativen za celotno vsebino.

B. Embalaža

Šparglji morajo biti pakirani tako, da so ustrezno zaščiteni.

Notranji material enote pakiranja mora biti čist in take kakovosti, da preprečuje poškodbe špargljev od zunaj ali znotraj. Dovoljena je uporaba materiala, zlasti papirja ali žigov s trgovskimi oznakami, če se pri tiskanju ali etiketiranju uporablja nestrupeno črnilo ali lepilo.

Enote pakiranja ne smejo vsebovati nobene tuje snovi.

VI. Določbe o označevanju

Vsaka enota pakiranja¹ mora imeti na isti strani enote pakiranja natisnjene te čitljive in neizbrisljive oznake, ki so vidne od zunaj:

A. Identifikacija

Pakirnica in/ali odpravnik/pošiljatelj:

Ime in dejanski naslov (npr. ulica/mesto/regija/poštna številka in država, če se razlikuje od države porekla) ali kodna oznaka, ki jo je uradno priznal državni organ.²

B. Vrsta proizvoda

- "Šparglji" in napis "beljeni", "vijoličasti", "vijoličastozeleni" ali "zeleni", če vsebina pakiranja ni vidna od zunaj.
- "Kratki" ali "vršički", kadar je to primerno.
- "Mešanica špargljev" ali ustrezno poimenovanje pri mešanici špargljev izrazito različnih barv. Če šparglji niso vidni od zunaj, je treba navesti barve in količino v vsaki enoti pakiranja.

C. Poreklo proizvoda

- Država porekla³ in neobvezno območje pridelave ali nacionalno, regionalno ali lokalno krajevno ime.
- Pri mešanici izrazito različnih barv špargljev različnega porekla je treba pri imenu barve navesti državo porekla.

D. Prodajne oznache

- Razred
- Velikost, izražena:
 - z najmanjšim in največjim premerom pri špargljih, za katere veljajo pravila o izenačenosti,
 - z najmanjšim premerom, ki mu sledi navedba največjega premera, ali besedilom "in več" pri špargljih, za katere ne veljajo pravila o izenačenosti,
- s številom šopkov ali številom enot pakiranja pri špargljih, pakiranih v šopke ali enote pakiranja.

E. Uradni kontrolni znak (neobvezno)

Sprejeto leta 1963

Zadnjič pregledano leta 2010

V okviru programa OECD za uporabo mednarodnih standardov za sadje in zelenjavo je bila objavljena pojasnjevalna ilustrirana brošura o uporabi tega standarda. Publikacijo je mogoče dobiti v knjigarni OECD na: www.oecdbookshop.org.

¹ Te določbe o označevanju ne veljajo za prodajno embalažo, ponujeno v enotah pakiranja.

² Notranje zakonodaje številnih držav zahtevajo izrecno navedbo imena in naslova. Kadar pa je uporabljena kodna oznaka, je treba poleg nje navesti "pakirnica in/ali odpravnik (ali ustrezne okrajšave)", pred njo pa (črkovno) kodo države/ozemlja po ISO 3166, in sicer države porekla oz. države, ki je priznala kodno oznako.

³ Navesti je treba polno ali običajno uporabljeno ime.